

Sorten Tatjana er en opret busk med overhængende vækst, fri for meldug. Den er næsten tornløs og er blandt andet derfor efterspurgt af industrien.

Stikkelsbær - nye tips

Stikkelsbær er måske på vej til at blive det nye 'sort', men kulturen rummer også en masse dyrkningsudfordringer. HortiAdvice har opdateret dyrkningsvejledningen om stikkelsbær

✍ Hanne Lindhard,
HortiAdvice,
hlp@hortiadvic.dk

Siden 2015 er arealet med stikkelsbær steget, og i 2020 var der 47 ha i Danmark, heraf var godt halvdelen økologisk. Bærene fra de største arealer går typisk til industri og fra de mindste til frisk konsum. Den største danske stikkelsbærproducent har 9,5 ha, der dyrkes økologisk.

Mange sorter

Der findes utroligt mange stikkelsbærsorter: Grønne, gule, røde og helt over i sorte bær - med og uden hår. Buskene kan være med og uden torne. Til maskinhøst skal de være tornfrie og helst modstandsdygtige mod meldug.

Den næsten tornfrie stikkelsbærsort Tatjana er de senere år blevet industriens foretrukne i stedet for den tornede sort Invicta. Sorter til maskinhøst skal have stive, oprette grene, stor rysteletthed, faste bær og modne ensartet. Indtil nu er grønne, faste bær de eneste, som industrien efterspørger, men de to røde sorter

Capivator og Larell kan med forsigtighed også høstes med maskine. Det bedste sortsvalg til frisk konsum er tornfrie sorter uden meldug. De gamle finske sorter Rød og Gul Hinnomaki er uden meldug.

Forårsfrost

Stikkelsbær blomstrer tidligt. Sorten Tatjana blomster meget tidligt i april - tidligere end Invicta. Derfor er Tatjana særligt følsom for blomstringsfrost. Ud af de seneste fire år har der været problemer med blomster- og bærdrys på grund af forårsfrost i tre af årene. Derfor bør stikkelsbær plantes på arealer uden frostrisiko eller frostlommer. Læg på udsatte steder er også godt, det giver bedre betingelser for bestøvning og vækst.

Jord og ukrudt

Ved etablering skal arealet være fri for flerårigt ukrudt. Jorden skal være næringsrig, muldrig og vandholdende, men veldrænet. Ved mekanisk ukrudtsbekæmpelse skal der udvises forsigtighed for ikke at skade øverligt liggende

rødder. Dækning med plast mod ukrudt bør ske med en kraftig holdbar type. Plantning på hævede bede sikrer god afdræning, og hvis bedene dækkes med sort plast, hæves jordtemperaturen, og buskene gror tidligere om foråret. Ulemperne er større krav til vanding og risiko for øresnudebillelarver, som skader rødderne.

Sygdomme og skadedyr

Meldug er den værste svampesygdom i stikkelsbær. Den kan blive så alvorlig, at planten dør. Undgå meldug ved at bruge modstandsdygtige sorter, hold buskene og marken åben for luft, vand i tørre perioder, giv ikke for meget kvælstof og undgå at skade rødderne. Meldug kan bekæmpes med blandt andet Candit, Armicarb samt svovl (Kumulus S), hvoraf de to sidstnævnte også er tilladt i økologi. I Sverige er der god effekt med insektsæbe blandet med madolie. Dette er ikke tilladt i Danmark.

Bladhvæpse er et alvorligt skadedyr i stikkelsbær. Larverne kan afløve buskene og svække især nyplantninger så meget, at buskene dør. I øjeblikket er der ingen godkendte bekæmpelsesmidler mod stikkelsbærbladhvæpse, hvilket er et stort problem. Forsøg med NeemAzal, Spruzit, pilebarkekstrakt og bittersalt viser forskellige grader af virkning.

Projektet er støttet af Fonden for Økologisk Landbrug og af Svend Kristensen, Brdr. Hansen og Niels Esbjergs Mindelegat. ■

Friske dyrkningsvejledninger

HortiAdvice har opdateret dyrkningsvejledninger for fire bærarter:

- Blåbær
- Stikkelsbær
- Hylde
- Havtorn

Dyrkningsvejledningerne findes på www.hortiadvic.dk/mindelegat